

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FINANSIJSKOJ PODRŠCI PORODICI SA DECOM

Član 1.

U Zakonu o finansijskoj podršci porodici sa decom („Službeni glasnik RS”, br. 113/17, 50/18, 46/21 – US, 51/21 – US i 53/21), u članu 5. stav 2. menja se i glasi:

„Kada se porez plaća na oporezivu dobit za prihod se uzima poreska osnovica, a kada se prihod utvrđuje u paušalnom iznosu za prihod se uzima osnovica za obračunavanje doprinosa za obavezno socijalno osiguranje (u daljem tekstu: doprinosi).”

Član 2.

U članu 6. stav 1. menja se i glasi:

„U prihode iz člana 5. ovog zakona ne uračunavaju se naknade troškova za dolazak i odlazak sa rada, naknade troškova za vreme provedeno na službenim putovanjima u zemlji i inostranstvu, otpremnine pri odlasku u penziju, solidarna pomoć, jubilarne nagrade i pomoći u slučaju smrti korisnika ili članova njegovog domaćinstva, naknade za rad ostvarene u skladu sa propisima koji regulišu radno angažovanje na određenim poslovima, usled povećanog obima posla poslodavca, koje je povremenog karaktera, uključujući i sezonske poslove, kao i primanja i prihodi koji se prema zakonu kojim se uređuje socijalna zaštita ne uzimaju u obzir prilikom utvrđivanja prava na novčanu socijalnu pomoć.”

Član 3.

U članu 13. stav 4. menja se i glasi:

„Mesečna osnovica naknade zarade, odnosno naknade plate, dobija se deljenjem zbira osnovica iz st. 1-3. ovog člana sa 18 i ne može biti veća od tri prosečne mesečne zarade u Republici Srbiji, a za prava ostvarena od 1. januara 2022. godine ne može biti veća od pet prosečnih mesečnih zarada u Republici Srbiji, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike na dan početka ostvarivanja prava.”

Član 4.

U čl. 14, 15, 19, 22, 23, 24, 26, 32, 33, 38, 42, 45, 46, 50, 52. i 55. reči: „ministarstvo nadležno za socijalna pitanja” i „ministar nadležan za socijalna pitanja” u određenom padežu, zamenjuju se rečima: „ministarstvo nadležno za finansijsku podršku porodici sa decom” i „ministar nadležan za finansijsku podršku porodici sa decom” u odgovarajućem padežu.

Član 5.

U članu 14. st. 1, 8. i 9. menjaju se i glase:

„Utvrđivanje mesečne osnovice naknade zarade odnosno naknade plate, vrši nadležni organ jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: nadležni organ) na osnovu podataka o visini osnovice na koju su plaćeni doprinosi na primanja koja imaju karakter zarade, odnosno plate a koji su evidentirani u Centralnom registru obaveznog socijalnog osiguranja.

Pun mesečni iznos naknade zarade, odnosno naknade plate za vreme porodiljskog odsustva, ne može biti manji od minimalne zarade utvrđene na dan početka ostvarivanja prava.

Pod minimalnom zaradom u smislu stava 8. ovog člana podrazumeva se iznos koji se dobija kada se minimalna cena rada po satu, utvrđena u skladu sa zakonom na dan početka ostvarivanja prava, pomnoži sa 184 sata i uveća za pripadajuće poreze i doprinose.”

Član 6.

U članu 17. posle stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta može ostvariti i majka koja je u periodu od 18 meseci pre rođenja deteta bila poljoprivredni osiguranik.”

Stav 10. briše se.

Član 7.

Član 18. menja se i glasi:

„Član 18.

„Osnovica za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta za lice iz člana 17. stav 1. ovog zakona utvrđuje se srazmerno zbiru mesečnih osnovica na koji su plaćeni doprinosi, osim osnovice doprinosa za prihode koji imaju karakter zarade, za poslednjih 18 meseci koji prethode prvom mesecu otpočinjanja odsustva zbog komplikacija u vezi sa održavanjem trudnoće, ili porodijskog odsustva, ukoliko nije korišćeno odsustvo zbog komplikacija u vezi sa održavanjem trudnoće, odnosno danu rođenja deteta.

Osnovica za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta, za lice iz člana 17. stav 2. ovog zakona, utvrđuje se srazmerno zbiru mesečnih osnovica na koji su plaćeni doprinosi za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje za poslednjih 18 meseci koji prethode danu rođenja deteta.

Osnovica za ostale naknade po osnovu posebne nege deteta za lice iz člana 17. stav 1. ovog zakona utvrđuje se srazmerno zbiru mesečnih osnovica na koji su plaćeni doprinosi, osim osnovice doprinosa za prihode koji imaju karakter zarade, za poslednjih 18 meseci koji prethode mesecu korišćenja prava.

Osnovica za ostale naknade po osnovu posebne nege deteta, za lice iz člana 17. stav 2. ovog zakona, utvrđuje se srazmerno zbiru mesečnih osnovica na koji su plaćeni doprinosi za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje za poslednjih 18 meseci koji prethode mesecu korišćenja prava.

Mesečna osnovica za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta za lica iz člana 17. stav 1. ovog zakona dobija se deljenjem zbira osnovica iz st. 1. i 3. ovog člana sa 18.

Mesečna osnovica za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta za lica iz člana 17. stav 2. ovog zakona dobija se deljenjem zbira osnovica iz st. 2. i 4. ovog člana sa 18.

Mesečna osnovica za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta iz st. 5. i 6. ovog člana ne može biti veća od tri prosečne mesečne zarade u Republici Srbiji, a za prava ostvarena od 1. januara 2022. godine ne može biti veća od pet prosečnih mesečnih zarada u Republici Srbiji, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike na dan početka ostvarivanja prava.

Mesečna osnovica iz st. 5. i 6. ovog člana deli se sa koeficijentom 1,5 i tako se određuje pun mesečni iznos ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta.

Prilikom utvrđivanja osnovice za ostale naknade ne uzimaju se osnovice za prihode koji imaju karakter zarade, osim za lica koja u momentu početka ostvarivanja prava nisu u radnom odnosu, a u prethodnom periodu su ostvarivala prihode po osnovu zarade.”

Član 8.

U članu 19. stav 1. menja se i glasi:

„Utvrđivanje punog mesečnog iznosa za ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta vrši nadležni organ na osnovu podataka o visini osnovice na koju su plaćeni doprinosi za lica iz člana 17. stav 1. tač. 1) - 7) ovog zakona, odnosno za lica iz člana 17. stav 2. osnovice na koju su plaćeni doprinosi za obavezno penzijsko i invalidsko osiguranje, a koji su evidentirani kod organa koji vodi evidenciju o uplaćenim doprinosima obaveznog socijalnog osiguranja.”

Član 9.

Član 20. menja se i glasi:

„Član 20.

„Zbir naknade zarade, odnosno naknade plate za vreme porodijskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta i ostale naknade po osnovu rođenja, nege i posebne nege deteta ne može biti veći od tri prosečne mesečne zarade u Republici Srbiji, a za prava ostvarena od 1. januara 2022. godine ne može biti veća od pet prosečnih mesečnih zarada u Republici Srbiji, prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike na dan početka ostvarivanja prava na naknadu zarade.

Ako korisnik prava ostvaruje naknadu zarade, odnosno naknadu plate čiji ukupni iznos prelazi tri prosečne zarade u Republici Srbiji, a za prava ostvarena od 1. januara 2022. godine pet prosečnih zarada u Republici Srbiji, prvo se isplaćuje naknada zarade, odnosno naknada plate.”

Član 10.

U članu 21. posle stava 4. dodaje se stav 5. koji glasi:

„Korisnik prava, koji pravo na naknadu zarade, odnosno naknadu plate, odnosno pravo na ostale naknade nije ostvario u punom obimu, jer u posmatranom periodu nisu bile evidentirane sve osnovice na koje su plaćeni doprinosi, može po pružanju dokaza o njihovom evidentiranju podneti zahtev za preračun naknade zarade, odnosno naknade plate, odnosno ostale naknade.”

Član 11.

U članu 22. posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Izuzetno od stava 1. ovog člana pravo na roditeljski dodatak može ostvariti majka i za peto dete po redu rođenja ukoliko je neko od dece, prethodnog reda rođenja, koje je živorođeno umrlo neposredno po rođenju i za njega nije ostvareno pravo na roditeljski dodatak, a na osnovu posebnog rešenja ministarstva nadležnog za finansijsku podršku porodici sa decom”.

Dosadašnji st. 4-10. ovog člana postaju st. 5-11.

Član 12.

U članu 23. posle stava 5. dodaje se novi stav 6. koji glasi:

„Iznos roditeljskog dodatka za dete iz člana 22. stav 4. ovog zakona isplaćuje se u iznosu utvrđenom za četvrto dete.”

Dosadašnji st. 6-10. ovog člana postaju st. 7-11.

Član 13.

Član 25. menja se i glasi:

„Član 25.

Roditeljski dodatak ne može se ostvariti, ako novorođeno dete majke za koje se podnosi zahtev i njena deca prethodnog reda rođenja, nisu vakcinisana u skladu sa propisima u oblasti zdravstvene zaštite Republike Srbije.

Činjenica da je dete vakcinisano u skladu sa propisima u oblasti zdravstvene zaštite Republike Srbije utvrđuje se na osnovu izjave podnosioca zahteva i podataka sadržanih u evidenciji o imunizaciji koja se vodi kod nadležnog zdravstvenog organa.

Činjenica da je dete vakcinisano u skladu sa propisima u oblasti zdravstvene zaštite Republike Srbije proverava se jednom godišnje na osnovu podataka sadržanih u evidenciji o imunizaciji koja se vodi kod nadležnog zdravstvenog organa.

Podnosilac zahteva, u zahtevu za ostvarivanje prava na roditeljski dodatak, može dati saglasnost za proveru podataka koji su sadržani u evidenciji o imunizaciji koja se vodi kod nadležnog zdravstvenog organa, a u suprotnom dužan je da podatke o imunizaciji nadležnom organu koji vodi postupak dostavi lično.

Roditeljski dodatak može ostvariti majka čija deca predškolskog uzrasta žive na teritoriji Republike Srbije i pohađaju pripremni predškolski program u okviru sistema predškolskog vaspitanja i obrazovanja na teritoriji Republike Srbije.

Roditeljski dodatak može ostvariti majka čija deca osnovnoškolskog uzrasta žive na teritoriji Republike Srbije i školuju se i redovno pohađaju nastavu u okviru sistema osnovnoškolskog obrazovanja Republike Srbije.

Činjenica da dete pohađa pripremni predškolski program u okviru sistema predškolskog vaspitanja i obrazovanja Republike Srbije i redovno pohađa osnovnu školu u okviru sistema osnovnoškolskog obrazovanja Republike Srbije, na teritoriji Republike Srbije utvrđuje se na osnovu izjave podnosioca zahteva, a nadležni organ proverava podatke po službenoj dužnosti, najmanje jednom godišnje, sa dogovarajućom predškolskom ustanovom, odnosno osnovnom školom.

Roditeljski dodatak ne može se ostvariti ako roditelj koji podnosi zahtev i dete za koje se ostvaruje pravo, u momentu podnošenja zahteva žive u inostranstvu.

Roditeljski dodatak ne može ostvariti majka koja je strani državljanin ukoliko je u zemlji, čiji je državljanin, ostvarila isto ili slično pravo za dete za koje je podnet zahtev.”

Član 14.

Član 26. menja se i glasi:

„Član 26.

Dečiji dodatak ostvaruje jedan od roditelja koji neposredno brine o detetu, koji je državljanin Republike Srbije i ima prebivalište u Republici Srbiji ili strani državljanin koji ima status stalno nastanjenog stranca u Republici Srbiji za prvo, drugo, treće i četvrto dete po redu rođenja u porodici, od dana podnetog zahteva, pod uslovima predviđenim ovim zakonom.

Izuzetno od stava 1. ovog člana majka koja ima troje dece a u sledećem porođaju rodi dvoje ili više dece, ostvariće pravo na dečiji dodatak i za svako rođeno dete u tom porođaju, a na osnovu posebnog rešenja ministarstva nadležnog za finansijsku podršku porodici sa decom.

Izuzetno od stava 1. ovog člana pravo na dečiji dodatak podnosilac zahteva može ostvariti i za dete višeg reda rođenja od četvrtog, ukoliko zbog smrti deteta ili

starosne granice za neko od prvo četvoro dece po redu rođenja više ne može ostvariti pravo.

Pod uslovima iz stava 1. ovog člana pravo na dečiji dodatak ima i staratelj deteta.

Izuzetno od stava 1. ovog člana staratelj deteta može ostvariti pravo na dečiji dodatak za najviše četvoro sopstvene dece u porodici i za svako dete bez roditeljskog staranja o kome neposredno brine.

Strani državljanin koji radi na teritoriji Republike Srbije ostvaruje dečiji dodatak, ako je to određeno međunarodnim sporazumom, pod uslovima predviđenim ovim zakonom.

Dečiji dodatak pripada deci koja žive i pohađaju program pripreme deteta pred polazak u osnovnu školu u okviru predškolskog vaspitanja i obrazovanja na teritoriji Republike Srbije.

Dečiji dodatak pripada deci koja žive, školuju se i redovno pohađaju nastavu na teritoriji Republike Srbije, ako međunarodnim sporazumom nije drugačije određeno.

Dečiji dodatak pripada detetu ako ima svojstvo učenika osnovne škole, odnosno svojstvo redovnog učenika srednje škole, odnosno verske škole crkava i verskih zajednica upisanih u Registar crkava i verskih zajednica u skladu sa zakonom kojim se uređuju crkve i verske zajednice do završetka srednjoškolskog obrazovanja, a najduže do navršenih 20 godina života.

Dečiji dodatak pripada i detetu koje iz opravdanih razloga ne započne školovanje u osnovnoj ili srednjoj školi, odnosno verskoj školi crkava i verskih zajednica upisanih u Registar crkava i verskih zajednica u skladu sa zakonom kojim se uređuju crkve i verske zajednice, odnosno koje započne školovanje kasnije ili prekine školovanje u svojstvu redovnog učenika u srednjoj školi, odnosno verskoj školi crkava i verskih zajednica upisanih u Registar crkava i verskih zajednica u skladu sa zakonom kojim se uređuju crkve i verske zajednice i to za sve vreme trajanja sprečenosti, do završetka srednjoškolskog obrazovanja a najduže do 21 godine života.

Izuzetno od stava 9. ovog člana, dečiji dodatak pripada za dete sa smetnjama u razvoju i dete sa invaliditetom za koje je doneto mišljenje interresorne komisije, koja je obrazovana u skladu sa propisima iz oblasti prosvete (u daljem tekstu: Komisija) sve dok je obuhvaćeno vaspitno obrazovnim programom i programom osposobljavanja za rad, a za dete nad kojim je produženo roditeljsko pravo najduže do 26 godina.

Nadležni organ dužan je da u saradnji sa odgovarajućom školom, u toku trajanja školske godine, krajem svakog tromesečja proveri redovnost pohađanja nastave deteta za koje se ostvaruje pravo.”

Član 15.

Član 28. menja se i glasi:

„Član 28.

Jednoroditeljska porodica u smislu ovog zakona, jeste porodica u kojoj jedan roditelj samostalno vrši roditeljsko pravo, pod uslovom:

- 1) da je drugi roditelj nepoznat;
- 2) da je drugi roditelj preminuo, a nije ostvareno pravo na porodičnu penziju;
- 3) da je drugi roditelj postao potpuno i trajno nesposoban za rad, a nije stekao pravo na penziju;
- 4) da drugi roditelj nije obavezan da doprinosi izdržavanju deteta;

5) da je drugi roditelj lišen roditeljskog prava, a nije obavezan da doprinosi izdržavanju deteta;

6) da je drugi roditelj preminuo, a ostvareno je pravo na porodičnu penziju;

7) da je drugi roditelj obavezan da doprinosi izdržavanju deteta;

8) da je drugi roditelj lišen roditeljskog prava, a obavezan je da doprinosi izdržavanju deteta;

9) da je drugi roditelj na izdržavanju kazne zatvora duže od šest meseci;

10) da drugi roditelj ne doprinosi izdržavanju deteta, a izvršenje obaveze izdržavanja nije bilo moguće obezbediti postojećim i dostupnim pravnim sredstvima i postupcima.

Ne smatra se jednoroditeljskom porodicom, u smislu ovog zakona, porodica u kojoj je roditelj koji je samostalno vršio roditeljsko pravo, po prestanku ranije bračne, odnosno vanbračne zajednice, zasnovao novu bračnu, odnosno vanbračnu zajednicu.”

Član 16.

Član 31. menja se i glasi:

„Član 31.

Za jednoroditeljske porodice iz člana 28. stav 1. tač. 1) - 5) cenzus utvrđen u članu 30. ovog zakona uvećava se za 30%.

Za jednoroditeljske porodice iz člana 28. stav 1. tač. 6) - 10), za staratelje i roditelje deteta sa smetnjama u razvoju i deteta sa invaliditetom za koje postoji mišljenje Komisije, a koje ne koristi usluge smeštaja, cenzus utvrđen u članu 30. ovog zakona uvećava se za 20%.”

Član 17.

U članu 38. stav 2. menja se i glasi:

„Ministar nadležan za finansijsku podršku porodici sa decom propisuje bliže uslove odsustva sa rada ili rada sa polovinom punog radnog vremena roditelja, odnosno usvojitelja, hranitelja ili staratelja deteta mlađeg od pet godina kome je potrebna posebna nega i nezaposlenog lica korisnika prava na novčanu naknadu po osnovu nezaposlenosti za vreme posebne nege deteta.

Posle stava 4. dodaje se stav 5. koji glasi:

„Izuzetno, nadležna komisija Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje iz stava 3. ovog člana, može davati mišljenje o stepenu smetnji u psihofizičkom razvoju i invaliditetu deteta i u postupcima ostvarivanja prava na novčanu naknadu po osnovu nezaposlenosti za vreme posebne nege deteta, koji se ostvaruju u skladu sa propisima o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti, a troškove njenog rada snosi Nacionalna služba za zapošljavanje.”

Član 18.

Posle člana 44. dodaje se član 44a koji glasi:

„Član 44a

Korisnik kome je izvršena isplata na koju nije imao pravo, dužan je da ministarstvu nadležnom za finansijsku podršku porodici sa decom vrati primljene iznose.

Pravnosnažno, odnosno konačno rešenje nadležnog organa kojim se korisnik obavezuje da vrati primljene iznose iz stava 1. ovog člana je izvršna isprava u skladu sa zakonom kojim je uređen postupak izvršenja i obezbeđenja.

Ministarstvo nadležno za finansijsku podršku porodici sa decom ima pravo na povraćaj isplaćenih poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, u skladu sa zakonom.”

Član 19.

Ministar nadležan za finansijsku podršku porodici sa decom uskladiće podzakonske propise donete na osnovu Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom („Službeni glasnik RS”, br. 113/17 i 50/18) sa odredbama ovog zakona, u roku od tri meseca, od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 20.

Postupci za ostvarivanje prava na odsustvo sa rada i naknadu zarade, odnosno naknadu plate za vreme porodiljskog odsustva, odsustva sa rada radi nege deteta i posebne nege deteta, kao i prava na ostale naknade po osnovu rođenja i nege deteta i posebne nege deteta koji su započeti pre početka primene ovog zakona okončaće se u skladu sa propisima koji su bili na snazi u vreme otpočinjanja porodiljskog odsustva.

Isplate po rešenjima donetim pre početka primene ovog zakona kao i u postupcima iz stava 1. ovog člana koji su rešeni u skladu sa propisima koji su bili na snazi do početka primene ovog zakona vršiće se u skladu sa propisima koji su bili na snazi do početka primene ovog zakona.

Član 21.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjuje se od 1. jula 2021. godine, osim člana 6. (član 17. stav 2.) i člana 7. (član 18. st. 2, 4. i 6.) koji se primenjuju od 8. maja 2021. godine.